

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت ۲۸۴

عادی

طرح ارتقای خدمات حقوقی و قضائی

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	قضائی و حقوقی
فرعی:	اجتماعی-اقتصادی-امنیت ملی و سیاست خارجی-امورداخلی کشور و شوراها-انرژی-برنامه و بودجه و محاسبات-بهداشت و درمان-صنایع و معادن-عمران

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۴۶ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

در راستای اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه و به منظور ارتقای کیفیت خدمات حقوقی و قضایی و دستیابی به نظام حقوقی کارآمدتر از طریق هوشمندسازی و ارتقای سامانه‌های قوه قضائیه، قضازدایی و استفاده از روش‌های جایگزین و همچنین پیشگیری از وقوع جرم، طرح ذیل تقدیم می‌شود:

میثم ظهوریان ابوترابی - کمال حسین پور - سالار مرادی - محمد خوش سیما - رمضان رحیمی
دشتلوئی - علی احمدی - حسین حق وردی - محسن بیگلری - فرامرز شاهسواری - عباس بیگدلی -
مجتبی یوسفی - بابک رضازاده - علی خضریان - نصراله پژمان فر - عباس پاپی زاده بالنگان - زهرا
خدادادی - جمشید قائم مقام - محمد رشیدی - روح اله ایزدخواه - عباس گودرزی - احسان عظیمی
راد - محمدرسول شیخی زاده - امیرحسین ثابتی منفرد - حسین محمدزاده - حسینعلی شهریاری -
جعفر پورکبگانی - بیژن نوباوه وطن - زهره سادات لاجوردی - محمدرضا احمدی سنگر - محمد
رستمی - رحمت اله نوروزی - علی شیرین زاد - هوشنگ هادیان پور - جعفر قادری - حسینعلی
حاجی دلیگانی - حسنعلی اخلاقی امیری - امیرحسین بانکی پورفرد - علی حدادی - محسن زنگنه -
عبدالحکیم آق ارکاکلی - سیدمحمد پاک مهر - موسی احمدی - شهین جهانگیری - مالک شریعتی
نیاسر - ابوالفضل ابوترابی - هادی محمدپور

عنوان طرح: طرح ارتقای خدمات حقوقی و قضائی

طرح ارتقای خدمات حقوقی و قضائی

یک ماده به عنوان ماده (۵۰۶) مکرر (۱) به شرح زیر به قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ / ۱ / ۲۱ الحاق می‌شود:

ماده ۵۰۶ مکرر (۱) - قوه قضائیه مکلف است ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، از طریق اتصال به «پایگاه ملی اطلاعات رفاه ایرانیان» و بانک‌های اطلاعاتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان‌های امور مالیاتی کشور، ثبت احوال کشور، گمرک کشور، تأمین اجتماعی و بهزیستی کشور، صندوق بازنشستگی کشوری، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و دیگر مراجع و نهادهای دارای اطلاعات راجع به اموال و دارایی‌ها، امکان سنجش تمکن مالی اشخاص مدعی اعسار را فراهم کند.

یک ماده به عنوان ماده (۵۰۶) مکرر (۲) به شرح زیر به قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ / ۱ / ۲۱ الحاق می‌شود:

ماده ۵۰۶ مکرر (۲) - یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون ادعای اعسار از هزینه دادرسی منحصر^۱ ضمن دادخواست اعم از این که مربوط به مرحله نخستین رسیدگی باشد و یا مراحل تجدیدنظر یا فرجام‌خواهی، قابل طرح است. در صورت طرح این ادعا، تمکن مالی شخص مدعی توسط سامانه‌های قوه قضائیه به صورت خودکار و بدون رسیدگی قضایی بررسی و نتیجه اعم از پذیرش یا رد کلی یا نسبی ادعای اعسار، بلافاصله به مدعی ابلاغ می‌شود. نتیجه سامانه در مواردی که موضوع ادعای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی دعاوی غیر مالی یا هزینه اعتراض یا تجدیدنظرخواهی به قرار باشد قطعی است و در دعاوی مالی، در صورتی که نتیجه بررسی توسط سامانه، تمکن مالی مدعی اعسار باشد، وی مکلف است ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ نتیجه، نسبت به پرداخت هزینه دادرسی به میزانی که معسر شناخته نشده است اقدام کند یا می‌تواند به نتیجه سنجش تمکن مالی اعتراض نماید. در غیر این صورت، دادگاه بدون تشکیل جلسه، قرار رد دادخواست صادر می‌کند. این قرار قطعی است. در صورت اعتراض به نتیجه، دادگاه مکلف است ظرف یک هفته و بدون الزام به حضور طرفین، به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر کند. رأی دادگاه قطعی است. اعتراض به نتیجه سنجش تمکن مالی، تنها توسط مدعی اعسار امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- رسیدگی به اعتراض نسبت به نتیجه سامانه در مورد اعسار از هزینه تجدیدنظرخواهی یا فرجام‌خواهی، با شعبه هم‌عرض دادگاهی است که رأی مورد درخواست تجدیدنظر یا فرجام را صادر کرده است.

تبصره ۲- کلیه اشخاص حقیقی، حقوقی و تجار، با ارائه تضمین مناسب و کافی برای پرداخت هزینه دادرسی در مهلت پرداخت هزینه دادرسی، به صورت موقت از پرداخت هزینه دادرسی معاف می‌شوند.

تبصره ۳- آیین‌نامه اجرایی موضوع این ماده و ماده قبل مشتمل بر مواردی از قبیل نحوه سنجش تمکن مالی از طریق بررسی مواردی مانند میزان اموال منقول و غیرمنقول و تراکنش‌های بانکی، نوع و میزان تضمین در مورد معافیت موقت از پرداخت هزینه دادرسی و رسیدگی به اعتراض نسبت به رد ادعای اعسار، ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

به منظور جلوگیری از رفتارهای پرخطر رانندگی و کاهش هزینه‌ها از طریق کاهش تصادفات رانندگی، وزارت دادگستری مکلف است با همکاری فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و وزارت کشور آیین‌نامه نظارت و جریمه رانندگان پرخطر مشتمل بر مواردی از قبیل تعریف و درجه‌بندی رانندگان پرخطر مبتنی بر تعدد و تکرار تخلفات مندرج در جدول ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب (۱۳۸۹) و همچنین تعدد و تکرار حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی، نحوه نظارت بر رانندگان پرخطر از طریق نصب ابزارهای نظارتی از قبیل دوربین ثبت وقایع و سرعت‌سنج با هزینه راننده، مدت زمان ضبط گواهینامه تا دو سال و میزان جریمه‌های نقدی مربوط از ۰.۱ درصد تا ۵ درصد دیه کامل را تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.

فراجا مکلف است در صورت درخواست مالک رسمی هر نوع وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک، نسبت به توقیف و فک پلاک آن بدون نیاز به دستور قضایی اقدام کند. در صورتی که متصرف وسیله نقلیه بنا بر اظهار مالک رسمی، منتقل‌الیه بلاواسطه باشد و سند مالکیت وسیله نقلیه را ارائه دهد یا بنا بر سلسله وکالت‌ها دارای وکالت تعویض پلاک معتبر یا منقضی از مالک رسمی باشد و سند مالکیت وسیله نقلیه را ارائه دهد و یا در سامانه نقل و انتقال الکترونیک موضوع جزء (۴) بند (ک) تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، عملی حقوقی دائر بر مالکیت وی ثبت شده باشد، فراجا مکلف است سند رسمی مالکیت وسیله نقلیه را به نام متصرف وسیله نقلیه صادر نماید و پلاک وی را بر روی وسیله نقلیه نصب کند. رفع توقیف از وسیله نقلیه منوط به انصراف مالک رسمی از درخواست فک پلاک پیش از اجرای آن یا نصب پلاک جدید و یا دستور مقام قضایی صالح است. در مورد وسایل نقلیه با مالکیت مشاعی اجرای حکم این ماده منوط به درخواست تمام مالکان است. آیین‌نامه اجرایی این ماده و تبصره آن ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با همکاری وزارت دادگستری تدوین و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره - در صورت عدم تعویض پلاک وسیله نقلیه پس از ده روز از ثبت درخواست فک پلاک، تا زمان انصراف مالک رسمی از درخواست فک پلاک، یا انجام تعویض پلاک و یا دستور مقام قضایی صالح، انجام اقدامات زیر الزامی است:

الف) ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت موظف است از تخصیص سهمیه سوخت به وسیله نقلیه خودداری کند.

ب) بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از بیمه کردن وسیله نقلیه برای مدت بیش از ۳ ماه پس از اتمام اعتبار بیمه آن جلوگیری نماید و علت محدودیت را به بیمه‌کننده اطلاع دهد. پس از گذشت مدت مذکور، میزان حق بیمه شخص ثالث وسیله نقلیه به میزان پنجاه درصد افزایش خواهد یافت و کلیه تخفیفات تعلق گرفته به وسیله نقلیه تا زمان تعویض پلاک آن قابل استفاده نخواهد بود. این میزان افزایش حق بیمه به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد.

پ) سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است از ثبت وکالت نامه کاری یا فروش در خصوص وسیله نقلیه جلوگیری نماید.

ت) وزارت کشور موظف است از تمدید بیش از ۳ ماه اعتبار معاینه فنی وسیله نقلیه جلوگیری نماید.

فراجا موظف است مراتب ثبت درخواست فک پلاک، انصراف مالک رسمی از درخواست فک پلاک، یا انجام تعویض پلاک و یا دستور مقام قضایی صالح مبنی بر توقف محدودیت را به ستاد

مدیریت حمل و نقل و سوخت، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت کشور اعلام نماید.

به منظور تسریع در اجرای احکام محکومان کیفری و محکومان موضوع قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی که اجرای حکم در مورد آن‌ها منتهی به صدور دستور جلب شده و همچنین در جهت تسهیل دسترسی به متهمان جرائم مستوجب حد و قصاص و جرائم تعزیری درجه پنج و بالاتر که صدور حکم جلب منتهی به دسترسی به ایشان نشده است و زندانیانی که مرتکب غیبت از مرخصی یا فرار از زندان شده‌اند، حسب مورد مقام قضایی رسیدگی‌کننده و قاضی اجرای احکام می‌تواند دستور دهد شخص از تمام یا بخشی از خدمات به شرح ذیل محروم شود:

الف- خدمات بانکی از قبیل دسترسی به وجوه در کلیه حساب‌ها و کارت‌های و دریافت تسهیلات بانکی؛

ب- خدمات ثبت رسمی از قبیل کلیه خدمات قابل ارائه از طریق دفاتر اسناد رسمی؛

پ- خدمات ارتباطی و مخابراتی از قبیل تبادل داده از طریق تلفن همراه به جز دریافت ابلاغ‌های قضایی؛

ت- خدمات الکترونیکی انتظامی از قبیل صدور و تمدید گذرنامه، خروج از کشور و صدور گواهی‌نامه رانندگی؛

ث- خدمات سازمان ثبت احوال کشور به غیر از مواردی که خدمات به همسر و فرزندان شخص ارائه می‌شود، از قبیل صدور و تعویض اسناد هویتی برای شخص؛

ج- خدمات حمل و نقل از قبیل سفر از طریق هواپیما و قطار.

حق دادخواهی و بهره‌مندی از خدمات قضایی، خدمات درمانی، شرکت در انتخابات، اذن در ازدواج و ثبت آن، اجازه خروج از کشور زوجه و فرزندان و مواردی که اعمال محرومیت به تشخیص مقام قضایی، موجب تضییع غیرقابل جبران حقوق اشخاص ثالث می‌شود از شمول این مقرر خارج است. با مراجعت زندانی یا جلب وی و یا چنانچه به هر جهت دستور جلب و اجرای حکم یا اجرای منتهی یا متوقف شود، حسب مورد مقام قضایی رسیدگی‌کننده یا قاضی اجرای احکام موظف است محرومیت‌های مذکور را فوراً رفع اثر کند.

تبصره ۱- هرگاه موضوع اجرائیه خارج از موارد مندرج در ماده (۱) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی باشد و محکوم‌علیه پس از گذشت یک ماه از تاریخ صدور اجرائیه، همچنان از انجام آن امتناع ورزد و برای انجام آن از سوی مقام قضایی یا محکوم‌له مهلتی به وی اعطاء نشود، مقام قضایی مذکور می‌تواند محرومیت‌های موضوع این ماده را تا زمان انجام مفاد اجرائیه اعمال کند.

تبصره ۲- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان ثبت احوال کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی، امکان اعمال محرومیت‌های موقت موضوع این ماده و رفع آن را به صورت برخط و آنی فراهم کند. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری اعم از این که قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مکلف به رعایت محرومیت‌های اعلامی مقام قضایی هستند. تخلف از این حکم موجب مجازات تعزیری محرومیت از حقوق اجتماعی درجه شش است.

قوه قضائیه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سازمان تعزیرات حکومتی مکلفند نسبت به درج کلیه اطلاعات محکومیت‌های مالی از قبیل محکوم‌به و رد مال ریالی، ارزی یا سکه، ضرر و زیان ناشی از جرم، دیه و جزای نقدی در قالب یک جدول در ذیل تمامی دادنامه‌های صادره و اسناد رسمی لازم‌الاجرا اقدام نمایند به نحوی که محاسبه مبلغ نهایی قابل پرداخت به صورت خودکار و بدون نیاز به مداخله عامل انسانی انجام شده و امکان پرداخت برخط تمام یا قسمتی از مبالغ از سوی محکوم‌علیه و متعهد و واریز مبالغ به حساب محکوم‌له، متعهدله و حساب‌های دولت بدون نیاز به هرگونه مراجعه حضوری انجام شود.

ارائه خدمات تعویض کارت ملی، ثبت هرگونه سند در دفاتر اسناد رسمی و دفاتر ازدواج و طلاق، ثبت شرکت و تغییرات آن در ادارات ثبت شرکت‌ها، صدور و تمدید گواهینامه رانندگی، تشکیل پرونده مالیاتی و ارائه درخواست به مراجع غیرقضایی از قبیل شعب سازمان تعزیرات حکومتی، هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، هیأت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، هیأت‌های تشخیص و حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون‌های موضوع مواد (??) و (???) قانون شهرداری و کمیسیون ماده (??) قانون زمین شهری، منوط به عضویت شخص خدمت‌گیرنده در «سامانه ثبت نام الکترونیک قوه قضائیه (ثنا)» و فقدان ابلاغیه قضایی مشاهده نشده است. مراجع ارائه خدمات مذکور موظف‌اند قبل از ارائه خدمات، وضعیت عضویت خدمت‌گیرنده در سامانه ثنا و فقدان ابلاغیه مشاهده نشده را از مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه استعلام کنند. چنانچه عضویت متقاضی دریافت خدمات فوق در سامانه ثنا به تشخیص مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه ممکن نباشد، دریافت خدمت با تأیید این مرکز بلامانع است. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه موظف است امکان استعلام بر خط و آنی موضوع این تبصره را برای ارائه دهندگان خدمات مذکور از قبیل بانک‌ها، دفاتر اسناد رسمی و دفاتر خدمات الکترونیک انتظامی فراهم سازد. اجرای این ماده منوط به فراهم شدن امکان استعلام بر خط و آنی موضوع این ماده از مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه است.

بانک مرکزی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف‌اند امکان استعلام برخط و آنی وضعیت مالی مدعیان اعسار یا ورشکستگی و اشخاص محکوم‌علیه، بدهکاران در دوایر اجرای ثبت و در صورت لزوم توقیف و برداشت محکوم‌به و بدهی پرونده‌های اجرای ثبت را از طریق سامانه هوشمند استعلامات مالی (سهام) حسب مورد برای مقام قضائی صالح و دوایر اجرای ثبت فراهم نماید. تبادل اطلاعات و داده با سایر دستگاه‌ها بر اساس قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی (مصوب ????) انجام خواهد گشت. تمام مراجعی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال این اشخاص دارند مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال فعلی و قبلی متعلق به اشخاص مذکور، بدهی، جریمه یا حقوق دولتی راجع به آن اموال، تغییرات راجع به آن اموال و هر نوع نقل و انتقال بعدی راجع به آن اموال، اموالی که بعد از استعلام اولیه به شخص مذکور منتقل شده است و همچنین امکان توقیف، رفع توقیف و برداشت آن‌ها را، به صورت برخط و آنی از طریق سامانه مذکور وفق قوانین و مقررات در اختیار قوه قضائیه قرار دهند.

بند ث ماده ۱۰۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت به صورت دائمی تنفیذ می‌شود. سازمان برنامه و بودجه موظف است به منظور اجرای مفاد این ماده، علاوه بر سقف اعتبارات مندرج در قوانین بودجه سنواتی (ذکر شده در بند مذکور) از محل درآمدهای حاصل از مواد ۳ و ۴ این قانون بودجه لازم را سالانه به فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اختصاص دهد.

قوه قضائیه موظف است امکان انتشار عمومی فهرست دارایی‌های ثبت شده افراد مشمول قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۹۴ را به تقاضای ایشان و همسر و فرزندان آن‌ها فراهم کند. همچنین این قوه مکلف است سامانه دارایی مقامات مشمول موضوع قانون مذکور را به نحوی اصلاح نماید که اسامی افرادی که اطلاعات ناظر به دارایی‌های خود، دارایی‌های همسر و فرزندان تحت تکفلشان را در این سامانه ثبت کرده‌اند، به همراه آخرین تاریخ ثبت یا به‌روزرسانی، عنوان شغلی و نیز سازمان و محل خدمت ایشان به صورت عمومی منتشر شود. اسامی افراد دارای مشاغل با ملاحظات امنیتی به تشخیص شورای امنیت کشور از این حکم مستثنی است.

فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به‌منظور حفظ حقوق شهروندان و تسهیل فعالیت کارآفرینان و ارتباطات بین‌المللی حوزه کسب‌وکار، در تمامی موارد ممنوعیت خروج اشخاص از کشور، همزمان با اعمال ممنوعیت خروج، ابلاغیه آن را به همراه درج اطلاعات مرجع درخواست‌کننده و علت ممنوع الخروجی از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قوه قضائیه برای شخص ارسال کند. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه مکلف است امکان استفاده از سامانه ابلاغ الکترونیک قضایی جهت ابلاغ ممنوع‌الخروجی را برای فرماندهی انتظامی جمهوری

اسلامي ايران فراهم آورد. از تاريخ لازم الاجرا شدن اين ماده اجراي ممنوعيت خروج از کشور توسط فرماندهي انتظامي جمهوري اسلامي ايران در مورد اشخاصي که داراي حساب کاربري در سامانه ابلاغ الكترونيكي قوه قضائيه هستند، منوط به ارسال ابلاغيه در حساب کاربري شخص مورد نظر در سامانه مذکور مي باشد.

تبصره - مصاديق مورد نظر در بند (۳) ماده (۱۶) قانون گذرنامه اصلاحي ۱۳۶۲ / ۸ / ۳ به تشخيص مقامات قضائي و افرادي که دستور دستگيري آنها در مبادي ورود و خروجي کشور از سوي مراجع قضائي صادر مي شود، از شمول مقررات اين ماده مستثني است.

به منظور ساماندهي کليه اطلاع رساني ها و ابلاغ هاي غير قضائي و قضائي، قوه قضائيه موظف است اوراق قضائي و لوايح تقديمي را با رعايت الزامات زير از طريق سامانه ابلاغ الكترونيک قوه قضائيه به ذي نفعان ابلاغ نمايد:

۱. در صورت وجود وکیل در پرونده، ابلاغ هاي ارسالي به وکیل به صورت همزمان به موکل نیز ارسال شود؛

۲. دادخواست، شکواييه، درخواست، لايحه و اظهارنامه ارسالي توسط وکیل يا وکلا به صورت خودکار به موکل يا موکلين وي نیز ارسال شود؛

۳. علاوه بر ابلاغ حضوري در زندان ها و بازداشتگاه ها، ابلاغيه به سامانه ابلاغ شخص نیز ارسال شود. تاريخ ابلاغ حضوري در زندان ها و بازداشتگاه ها ملاک تعيين مواعد قانوني است؛

۴. پس از عضويت شخص در سامانه ثبت نام الكترونيكي (ثنا)، تمامي ابلاغيه هاي سابق در حساب کاربري شخص در سامانه ابلاغ قرار داده شود؛

۵. کليه آراي صادره از مراجع حقوقي، کيفري و اداري اعم از دادسراها، محاکم بدوي و تجديد نظر، ديوان عالي کشور، ديوان عدالت اداري، سازمان قضائي نيروهاي مسلح و شوراهاي حل اختلاف شامل حکم و قرار به جز قرار تامين خواسته و احکام جرايم منافي عفت و جرايم عليه امنيت کشور، بلافاصله پس از صدور به صورت خودکار از طريق سامانه ابلاغ به کليه ذي نفعان ابلاغ شود.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح ارتقای خدمات حقوقی و قضائی تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگرديده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱ دارای موضوع و عنوان مشخص :	☒ است	☐ نیست
۲ عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق :	☒ است	☐ نیست
۳ دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال :	☒ است	☐ نیست
۴ توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه :	☐ شده است	☒ نشده است
۵ طرح دارای موضوع واحد :	☐ است	☒ نیست
• و ارائه آن در قالب :	☐ ماده واحده	☒ مواد متعدد
• با ایراد مواجهه :	☒ نیست	☐ است
۶ بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ :	☒ شده است	☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

- در مقدمه به فوریت اشاره نشده است. - استفاده از ماده مکرر، خلاف اصول نگارش متون قانونی است. - در ماده ۹ عنوان قانون برنامه هفتم به طور کامل و با تاریخ ذکر شود.

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱ طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد	☐ تعارض ندارد
۲ طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد

۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۵	طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۶	طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۷	طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۸	طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۹	طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۰	طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۱	طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :	☐ ندارد	☒ دارد

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

...

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

...

اظهار نظر کارشناسی طرح ارتقای خدمات حقوقی و قضائی ۱. موضوعات مختلف ضمن یک طرح در قالب مواد مختلف، موضوع قانونگذاری قرار گرفته است که برخی موارد از جمله موارد مربوط به محکومیت مالی می تواند در قالب اصلاح مواد قانون مزبور یا الحاق موادی به آن، طرح گردد. این شیوه قانونگذاری مغایر اصول قانونگذاری و سیاستهای تنقیحی مجلس است. پیشنهاد می شود این طرح در قالب چند طرح اصلاحی قوانین موجود و به تفکیک موضوع مجدداً انشا شود. ۲. حکم موضوع ماده (۱) طرح راجع به امکان سنجش تمکن مالی اشخاص مدعی اعسار دارای سابقه قانونگذاری در مجلس شورای اسلامی به شرح بند (پ) ماده (۱۱۳) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران است. بر اساس بند (پ) ماده (۱۱۳) به منظور تسهیل رسیدگی به پرونده های قضائی و رفع اختلافات مردم، قوه قضائیه و وزارت دادگستری با رعایت قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی حسب مورد مکلف به انجام اقدامات زیر هستند: «پ- امکان استعلام برخط و آنی را از طریق سامانه هوشمند استعلامات مالی قوه قضائیه (سهام) درخصوص وضعیت مالی مدعیان اعسار یا ورشکستگی و محکوم علیه و بدهکار در دوائر اجرای احکام و دوائر اجرای ثبت ایجاد نمایند و در صورت لزوم، امکان توقیف محکوم به و بدهی پرونده های اجرای ثبت را برای مقام قضائی صالح و دوائر اجرای ثبت فراهم کنند. دستگاه های اجرائی در صورت استعلام چنانچه اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند مکلفند در

اجرای این حکم اطلاعات مذکور را به صورت برخط در اختیار قوه قضائیه قرار دهند.» لذا طرح مجدد آن فاقد وجاهت قانونی بوده و مغایر سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۲۵/۳/۱۳۸۹ مبنی بر جلوگیری از تورم قوانین است. ۳. مفاد تبصره (۳) ماده (۱) در خصوص نحوه سنجش تمکن مالی از طریق تراکنش‌های بانکی مدعی اعسار از حیث نقض حریم خصوصی و کنکاش در امورات مالی افراد به صورت مطلق و بدون مقید شدن به حفظ اطلاعات شخصی و محرمانگی آنها مغایر اصل ۲۲ قانون اساسی است که به موجب آن حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند. ۴. با عنایت به اینکه احکام و مقررات مرتبط با اعسار از پرداخت هزینه دادرسی و محکوم به در مواد ۶ به بعد قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۳ آمده است لذا با عنایت به سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۲۵/۳/۱۳۸۹ مبنی بر جلوگیری از تورم قوانین، ماده (۱) طرح و تبصره های آن باید در قالب اصلاح یا الحاق به قانون مذکور که دارای ارتباط موضوعی با آن است، تنظیم شود. ۵. ماده (۳) طرح از حیث عدم تناسب ضمانت اجرا با تخلف رانندگی مصداق ظلم و مغایر موازین شرعی و بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی «ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیرضرور» می باشد. ۶. مفاد ماده (۸) دارای سابقه تقنینی به شرح بند (پ) ماده (۱۱۳) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت است و در برخی موارد از جمله دستگاهها یاد نهادهای اجراکننده حکم مغایر قانون برنامه است بنابراین برای تصویب نیاز به رأی دوسوم نمایندگان دارد. ۷. پیشنهاد می شود مفاد مواد ۱ و ۸ طرح با توجه به مشابهت مفهومی با یکدیگر ادغام شوند. ۸. در خصوص ماده ۹، مفاد بند ۱۰۳، تکلیفی با بازه محدود است که انتظار می رود این تجهیز در مدت تعیین شده در این ماده به انجام برسد؛ لذا اگر هدف، تعیین ردیف بودجه دائم در خصوص موضوع ماده مزبور است به صورت مستقل از ماده مذکور انشای ماده پیشنهادی باید در قالب متناسب انشا گردد. تنفیذ یک ماده از قانون موقت در زمان لازم الاجرا بودن آن و تبدیل آن به قانون دائمی شیوه مناسب تقنین و منطبق بر اصول قانونگذاری نیست. ۹. مفاد ماده (۱۱) طرح مغایر بند (چ) ماده (۴) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت می باشد. بر اساس بند مذکور ممنوعیت خروج از کشور چنانچه توسط محاکم قضایی صادر شده باشد، توسط قوه قضاییه و از طریق سامانه ثنا با ذکر علت ممنوع الخروجی صورت می گیرد و لیکن در ماده (۱۱) طرح این وظیفه در تمامی موارد ممنوع الخروجی (اعم از اینکه توسط محاکم قضایی و غیرقضایی صادر شده باشد) صرفاً توسط فرماندهی انتظامی صورت می گیرد. بنابراین برای تصویب نیاز به رأی دوسوم نمایندگان دارد.

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف – نظر اداره کل

--

ب – سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۰۱/۲۱
۱۳۷۹/ با اصلاحات و الحاقات بعدی -- منقح ۱۳۹۷/۲/۱۹ مصوب: ۱۳۷۹/۰۱/۲۱

بخش های قانون: کتاب اول-باب هشتم-فصل دوم-ماده ۵۰۶